

საქართველოს კანონი
კულტურულ ფასეულობათა საქართველოდან გაგანისა და
საქართველოში შემოგანის შესახებ (07.05.2003 N2137)

პრეამბულა

ამ კანონის მიზანია დაიცვას საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობა, სახელმწიფოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობები საქართველოდან მათი უკანონო გაგანისა და უნებართვო არქეოლოგიური გათხრებისაგან.

კანონი ხელს უწყობს საქართველოსა და სხვა სახელმწიფოების ხალხთა კულტურული ურთიერთობების განმტკიცებასა და კულტურულ ფასეულობათა გაცნობას, უზრუნველყოფს საქართველოსა და უცხო ქვეყნების ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა მიერ საქართველოში ღრობით შემოგანილ და საქართველოდან ღრობით გაგანილ კულტურულ ფასეულობათა დაცვასა და სახელმწიფოში დაბრუნებას.

თავი I. ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. საქართველოს კანონმდებლობა კულტურული

ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და საქართველოში შემოგანის სფეროში

1. საქართველოს კანონმდებლობა კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და საქართველოში შემოგანის სფეროში შედგება საქართველოს კონსტიტუციის, საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების, ამ კანონისა და სხვა ნორმატიული აქტებისაგან.

2. ეს კანონი აღგენს საქართველოს კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და საქართველოში შემოგანის ერთიან წესს. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 2. კანონის მოქმედების სფერო

ამ კანონით განსაზღვრული საქართველოს კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და ღრობით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღრობით შემოგანის წესი ვრცელდება ნებისმიერ კულტურულ ფასეულობაზე. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 3. გერმინთა განმარტება

1. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანა - ნებისმიერი პირის მიერ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთით საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობის გადაადგილება მისი უკან შემოგანის ვალდებულების გარეშე.

2. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღრობით გაგანა - ნებისმიერი პირის მიერ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთით საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობის გადაადგილება დაღვენილ ვადებში მისი უკან შემოგანის ვალდებულებით. (07.05.2003 N2137)

3. კულტურული ფასეულობის საზღვარგარეთიდან შემოგანა - ნებისმიერი პირის მიერ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთით კულტურული ფასეულობის შემოგანა მისი უკან გაგანის ვალდებულების გარეშე.

4. კულტურული ფასეულობის საზღვარგარეთიდან ღრობით შემოგანა - ნებისმიერი პირის მიერ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთით კულტურული ფასეულობის შემოგანა დაღვენილ ვადებში მისი უკან გაგანის ვალდებულებით.

5. კულტურული ფასეულობა - არქეოლოგიის, წინაისტორიული პერიოდის, ისტორიის, ლიტერატურის, ხელოვნების, მეცნიერებისა და სხვა მნიშვნელოვანი სასულიერო თუ საერო ხასიათის ფასეულობა, რომელიც:

ა) შექმნილია საქართველოს ტერიტორიაზე ქართველი ერის ან სხვა ერების მიერ, რომლებიც ცხოვრობდნენ ან ცხოვრობენ საქართველოს ტერიტორიაზე;

ბ) შექმნილია საქართველოს ტერიტორიაზე საქართველოს მოქალაქეობის არმქონე და უცხოელი მოქალაქეების მიერ, რომლებიც ცხოვრობდნენ ან ცხოვრობენ საქართველოს ტერიტორიაზე;

გ) აღმოჩენილია საქართველოს ტერიტორიაზე;

დ) წარმოადგენს საჩუქარს, ან შეძენილია იმ უცხო სახელმწიფოს შესაბამისი ორგანოების თანხმობით, სადაც შექმნილია ეს კულტურული ფასეულობა;

ე) შეძენილია საქართველოს არქეოლოგიური, ეთნოგრაფიული და საბუნებისმეტყველო ექსპედიციების მიერ იმ უცხო სახელმწიფოს შესაბამისი ორგანოების თანხმობით, სადაც შექმნილია ეს კულტურული ფასეულობა.

6. კულტურულ ფასეულობათა კოლექცია – ერთგვარ ან გარკვეული ნიშნით შეკრებილ სხვადასხვაგვარ კულტურულ ფასეულობათა ერთობლიობა, რომელსაც აქვს ისტორიული, მხატვრული, სამეცნიერო ან სხვა კულტურული მნიშვნელობა.

მუხლი 4. კულტურულ ფასეულობებზე მიჩნეული ნივთები, რომლებზედაც ვრცელდება ეს კანონი

1. ეს კანონი ვრცელდება:

ა) ფლორისა და ფაუნის, მინერალოგიისა და პალეონტოლოგიისათვის საინტერესო იშვიათ კოლექციებსა და ნიმუშებზე;

ბ) ღირებულებებზე, რომლებიც დაკავშირებულია ისტორიასთან, მათ შორის, მეცნიერებისა და ტექნიკის, ომებისა და საზოგადოების ისტორიასთან, აგრეთვე ეროვნულ მოღვაწეთა, მოაზროვნეთა, მეცნიერთა, ხელოვანთა და სპორტსმენთა ცხოვრებასთან და დიდმნიშვნელოვან ეროვნულ ფაქტებთან;

გ) არქეოლოგიურ აღმოჩენაზე;

დ) მხატვრული, ისტორიული და არქეოლოგიური ძეგლების ფრაგმენტებზე;

ე) 100 წელზე მეტი ხნის წარწერაზე, მონეტასა და ბეჭედზე;

ვ) ეთნოგრაფიულ მასალაზე;

ზ) ნებისმიერი მასალის ხელით შესრულებულ გილოზე, სურათზე, ნახატზე (ნახაზისა და ხელით შემკული სამრეწველო ნაწარმის გარდა) და გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშზე;

თ) ნებისმიერი მასალისაგან შესრულებული ქანდაკების ორიგინალურ ნაწარმოებზე;

ი) ორიგინალურ გრაფიურაზე, ესკამპსა და ლითოგრაფიაზე;

კ) ნებისმიერი მასალისაგან დამზადებულ ორიგინალურ მხატვრულ შენარჩევსა და მონტაჟზე;

ლ) იშვიათ ხელნაწერზე და ინკუნაბულზე, ძველ წიგნზე, გუჯარსა და გამოცემაზე, რომლებიც განსაკუთრებულ ინტერესს (ისტორიულ, მხატვრულ, სამეცნიერო, ლიტერატურულ და სხვა) იწვევენ ცალ-ცალკე და კოლექციად;

მ) მიმოქცევიდან ამოღებულ საფოსტო მარკაზე, საგადასახადო და ანალოგიურ მარკაზე ცალ-ცალკე ან კოლექციად;

ნ) არქივზე, მათ შორის ფონო, ფოტო და კინოარქივზე;

ო) 100 წელზე მეტი ხნის ავეჯსა და ძეგლებურ მუსიკალურ საკრავზე.

2. ამ კანონის მოქმედება არ ვრცელდება თანამედროვე სუვენირული ხასიათის ნაკეთობაზე, აგრეთვე სერიული და მასობრივი წარმოების კულტურული დანიშნულების ნივთზე.

მუხლი 5. კულტურული ფასეულობა, რომელიც არ ექვემდებარება საქართველოდან გაგანას

1. აკრძალულია საქართველოს ფარგლებს გარეთ იმ კულტურული ფასეულობის გაგანა, რომელსაც სახელმწიფომ განსაკუთრებულის სტატუსი მიანიჭა.

2. საქართველოდან საზღვარგარეთ გაგანას არ ექვემდებარება:

ა) მოძრავი ნივთი, რომელსაც განსაკუთრებული, ეროვნული ან ადგილობრივი მნიშვნელობის ისტორიული, მხატვრული ან სხვა კულტურული ღირებულება აქვს და მიეკუთვნება საქართველოს ხალხთა კულტურული მემკვიდრეობის განსაკუთრებულად ფასეულ ობიექტს, მიუხედავად მათი შექმნის დროისა;

ბ) მოძრავი ნივთი, რომელიც სახელმწიფოს მიერ ამ კანონის მიღებამდე უკვე შეგანილია დაცვით სახელმწიფო სიასა და რეესტრში, ან რომელსაც ამ კანონის მოთხოვნათა საფუძველზე საქართველოს კულტურის სამინისტრო შეიტანს სპეციალურ სიასა და რეესტრში და რომელსაც იცავს სახელმწიფო;

გ) კულტურული ფასეულობა, რომელიც მისი აღმოჩენის ან შექმნის დროიდან მუდმივად ინახება სახელმწიფო სამუზეუმო ფონდში, არქივში, ბიბლიოთეკაში, კულტურული ფასეულობის დაცვის სხვა სახელმწიფო დაწესებულებაში, აგრეთვე საკუთრების სხვა ფორმით არსებულ ანალოგიური დანიშნულების დაწესებულებაში;

დ) სხვა უნიკალური კულტურული ფასეულობა, რომელიც პირდაპირ არ არის გათვალისწინებული ამ კანონის მე-4 მუხლის „ი“ და „კ“ ქვეპუნქტებით.

3. კულტურული ფასეულობების კონკრეტულ ნუსხას, რომლებიც არ ექვემდებარება საქართველოდან გატანას, ცალკე სახელმწიფო რეესტრით აღგენს და ამტკიცებს საქართველოს კულტურის სამინისტრო.

მუხლი 6. კულტურული ფასეულობა, რომლის საქართველოში შემოტანა აკრძალულია

აკრძალულია იმ კულტურული ფასეულობის საქართველოში შემოტანა, რომელზედაც უცხო სახელმწიფოს შესაბამისი ორგანოების შეტყობინების საფუძველზე, გამოცხადებულია ძებნა.

თავი II

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან უკანონო გატანა, საქართველოში უკანონო შემოტანა და მასზე საკუთრების უფლების სამართლებრივი რეჟიმი (07.05.2003 N2137)

მუხლი 7. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან უკანონო გატანა, საქართველოში უკანონო შემოტანა და მასზე საკუთრების უფლების უკანონო გადაცემა

1. უკანონოდ ითვლება კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გატანა, საქართველოში შემოტანა და მასზე საკუთრების უფლების გადაცემა, თუ დარღვეულია ამ კანონით და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

2. უკანონოდ ითვლება აგრეთვე კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გატანა, საქართველოში შემოტანა და მასზე საკუთრების უფლების გადაცემა, თუ იგი უცხო სახელმწიფოს მიერ ქვეყნის ნაწილობრივი ან სრული ოკუპაციის ან ქვეყნის ცალკეულ ტერიტორიაზე სახელმწიფო იურისდიქციის სხვა მიზეზით დაკარგვის პირდაპირი ან არაპირდაპირი შედეგია. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 8. საქართველოდან უკანონოდ გატანილი

კულტურული ფასეულობის საქართველოში დაბრუნება (07.05.2003 N2137)

1. საქართველოს მიერ ნაკისრი საერთაშორისო ვალდებულებებისა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად კულტურული ფასეულობის მესაკუთრეს უფლება აქვს, თხოვნით მიმართოს საქართველოს შესაბამის ორგანოებს, მხარდაჭერა აღმოუჩინონ საქართველოდან უკანონოდ გატანილი ან უცხო სახელმწიფოს ტერიტორიაზე უკანონო მფლობელობაში მყოფი კულტურული ფასეულობის საქართველოში დასაბრუნებლად. (07.05.2003 N2137)

2. ამ კატეგორიის კულტურულ ფასეულობაზე კანონიერი მესაკუთრის უფლების აღდგენის გარანტი სახელმწიფოა.

მუხლი 9. სამღვარგარეთიდან საქართველოში

უკანონოდ შემოტანილი კულტურული ფასეულობის დაბრუნება

1. საქართველოს მიერ ნაკისრი საერთაშორისო ვალდებულებებითა და საქართველოს კანონმდებლობით, სამღვარგარეთიდან საქართველოში უკანონოდ შემოტანილი კულტურული ფასეულობა დაუბრუნდება მესაკუთრეს.

2. დაბრუნება ხდება მომთხოვნი მხარის განაცხადისა და მის მიერ სათანადო დოკუმენტების წარდგენის საფუძველზე.

3. კულტურული ფასეულობის ამოღებისა და კანონიერი მფლობელისათვის დაბრუნების შემთხვევაში, საქართველოს ტერიტორიაზე მისი გადაადგილების ხარჯებს გაიღებს მომთხოვნი მხარე.

4. სამღვარგარეთიდან უკანონოდ შემოტანილი კულტურული ფასეულობის კანონიერი მფლობელისათვის დაბრუნების გარანტი სახელმწიფოა.

მუხლი 10. კულტურული ფასეულობის კეთილსინდისიერი შემოქმედის უფლება

საქართველოს ტერიტორიაზე უკანონოდ შემოგანილი კულტურული ფასეულობის ამოღებისა და კანონიერი მფლობელისათვის დაბრუნების შემთხვევაში მის კეთილსინდისიერ შემოქმედს, მომთხოვნმა მხარემ, თუ იგი საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფო, მისი მოქალაქე ან იურიდიული პირია, უნდა გადაუხადოს ამ კულტურული ფასეულობის კომპენსაცია, თუ ამ საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ასეთი კომპენსაციის გადახდა. სხვა შემთხვევაში გადახდა მოხდება ნებაყოფლობით ან საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

თავი III

სახელმწიფო ორგანოების, სამოგალოებრივი ორგანიზაციებისა და მოქალაქეების მონაწილეობა კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით შემოგანის სფეროში

მუხლი 11. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით

შემოგანის რეგულირების სახელმწიფო ორგანოები და მათი კომპეტენციები (07.05.2003 N2137)

1. საქართველოს მიერ ნაკისრი საერთაშორისო ვალდებულებების თანახმად კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანას, ღროებით გაგანას, საქართველოში შემოგანასა და ღროებით შემოგანას არეგულირებს და აკონტროლებს საქართველოს კულტურის სამინისტრო. (07.05.2003 N2137)

2. საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტი და საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტრო ამ საკითხებთან თავიანთ ფუნქციებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ახორციელებენ საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტთან ერთად.

3. საქართველოს კულტურის სამინისტრო საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტის ორგანიზაციებისა და საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს საქმიანობის საერთო კოორდინაციას ახორციელებს ამ კანონის შესაბამისად.

მუხლი 12. საქართველოს კულტურის სამინისტროს კომპეტენცია

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის, ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით შემოგანის სფეროში

საქართველოს კულტურის სამინისტრო:

ა) ხელს უწყობს კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და საქართველოში შემოგანის მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის შექმნას; სათანადო სამეცნიერო და ტექნიკური დაწესებულებების დაარსებასა და განვითარებას;

ბ) ადგენს იმ კულტურული ფასეულობის დაცვით სახელმწიფო სიასა და რეესტრს, რომლებზედაც ვრცელდება ამ კანონის მოქმედება;

გ) აწარმოებს კულტურული ფასეულობის პასპორტიზაციას;

დ) კულტურული ფასეულობის დაცვითი სახელმწიფო სიისა და რეესტრის ბაზაზე ადგენს საკუთრების ნებისმიერი ფორმით არსებული კულტურული ფასეულობის იმ სახელმწიფო რეესტრს, რომელიც ამ კანონის თანახმად არ ექვემდებარება საქართველოდან გაგანას, რამაც შესაძლებელია მნიშვნელოვნად გააღარიბოს საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობა;

ე) იღებს გადაწყვეტილებას კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის ან ღროებით გაგანის შესახებ;

ვ) უზრუნველყოფს საქართველოდან გასაგანად განცხადებული კულტურული ფასეულობის, აგრეთვე ღროებით გაგანის შემთხვევაში მისი უკან დაბრუნებისას სავალდებულო სახელმწიფო ექსპერტიზის ჩატარებას;

ზ) გასცემს ნებაართვას კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანაზე ან ღროებით გაგანაზე;

თ) აწარმოებს საქართველოში ღროებით შემოგანილი კულტურული ფასეულობის სახელმწიფო რეგისტრაციას;

ი) კულტურული ფასეულობის დაკარგვის ან ხელყოფის ფაქტების შესახებ საზოგადოებას ინფორმაციას აწვდის როგორც საქართველოში, ასევე მის ფარგლებს გარეთ პუბლიკაციებით, მასობრივი ინფორმაციის და კანონით ნებადართული სხვა საშუალებებით;

კ) საქართველოს საერთაშორისო ვალდებულებების თანახმად იღებს ზომებს კულტურული ფასეულობის მესაკუთრის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დასაცავად. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 13. საქართველოს მუზეუმებში დაცული მოძრავი ძეგლების

საქართველოდან გაგანისა და საქართველოში შემოგანის სახელმწიფო რეგულირება

საქართველოს მუზეუმებსა და საცავებში დაცული მოძრავი ძეგლების საქართველოდან გაგანისა და საქართველოში შემოგანის სახელმწიფო რეგულირებას ახორციელებს საქართველოს კულტურის სამინისტრო „კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-11 მუხლით გათვალისწინებული სამეცნიერო-მეთოდური საბჭოს დასკვნის საფუძველზე.

მუხლი 14. საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოქალაქეების მონაწილეობა

კულტურული ფასეულობის დაცვის, მისი საქართველოდან გაგანის, ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით შემოგანის რეგულირების საქმეში

საქართველოს საზოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და მოქალაქეებს უფლება აქვთ, შეუზღუდავად მიიღონ სრული და ამომწურავი ინფორმაცია საქართველოს კულტურული ფასეულობის დაცვის, მისი საქართველოდან გაგანის, ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით შემოგანის შესახებ, თუ ეს უკანასკნელი არ წარმოადგენს სახელმწიფო ინტერესებთან ან ამ ფასეულობის გამგანი ფიზიკური და იურიდიული პირების კანონით დაცულ ინტერესებთან დაკავშირებულ საილუმოებს. (07.05.2003 N2137)

თავი IV.

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის, ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით შემოგანის სახელმწიფო რეგულირება

(07.05.2003 N2137)

მუხლი 15. კულტურული ფასეულობის სახელმწიფო ექსპერტიზა

1. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის ან ღროებით გაგანის განმცხადებელი ნებისმიერი პირი ვალდებულია წარადგინოს იგი სახელმწიფო ექსპერტიზისათვის.

2. თუ ექსპერტიზის შედეგად დადგინდა, რომ კულტურული ფასეულობა თავისი მნიშვნელობით ექვემდებარება კულტურული ფასეულობის დაცვით სახელმწიფო სიასა და რეესტრში შეტანას, საქართველოს კულტურის სამინისტრო ამას განახორციელებს კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის ან ღროებით გაგანის განმცხადებელი პირის თანხმობის გარეშე.

3. თუ კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის ან ღროებით გაგანის განმცხადებელი არ ეთანხმება ექსპერტიზის დასკვნას, სადავო საკითხს იხილავს სასამართლო. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 16. კულტურული ფასეულობის ექსპერტიზის ჩატარების წესი

1. „კულტურული ფასეულობის ექსპერტიზის ჩატარების წესის შესახებ“ დებულებას ამტკიცებს საქართველოს კულტურის მინისტრი.

2. საქართველოდან გასაგანად განცხადებული ან ღროებით გასაგანად განცხადებული, აგრეთვე ღროებით გაგანის შემდეგ საქართველოში დაბრუნებული კულტურული ფასეულობის სახელმწიფო ექსპერტიზის ჩატარებას ორგანიზებას უწევს საქართველოს კულტურის სამინისტრო.

3. საქართველოდან ღროებით გასაგანად განცხადებული, აგრეთვე ღროებით გაგანის შემდეგ საქართველოში დაბრუნებული კულტურის მოძრავი ძეგლი ან ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტი ექვემდებარება აუცილებელ სახელმწიფო ექსპერტიზას. (07.05.2003 N2137)

4. ექსპერტიზის ჩასატარებლად საქართველოს კულტურის სამინისტრო ხელშეკრულების საფუძველზე თანამშრომლობს საქართველოს კულტურის სამინისტროს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის, საქართველოს საარქივო სახელმწიფო ლეპარტამენტისა და საქართველოს საპატრიარქოს დაქვემდებარებაში მყოფ მუზეუმებთან, არქივებთან, ბიბლიოთეკებთან, აგრეთვე ასეთი ექსპერტიზის ჩატარების უფლების (ლიცენზიის) მქონე სხვა მოწვეულ დამოუკიდებელ სპეციალისტებთან.

მუხლი 17. ექსპერტიზის ანაზღაურების წესი

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანასთან, მასზე საკუთრების უფლების გადაცემასთან, აგრეთვე სხვა ანალოგიურ სამუშაოებთან დაკავშირებით ჩასატარებელი ექსპერტიზის ღირებულებას ანაზღაურებს მესაკუთრე საქართველოს კულტურის სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, თუ ამ კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 18. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის, ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით შემოგანის წესი

დიპლომატიური პრივილეგიითა და იმუნიტეტით აღჭურვილი პირისათვის (07.05.2003 N2137)

1. ამ კანონით განსაზღვრული კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის, ღროებით გაგანის, საქართველოში შემოგანისა და ღროებით შემოგანის წესი ვრცელდება დიპლომატიური პრივილეგიითა და იმუნიტეტით აღჭურვილ პირებზედაც. (07.05.2003 N2137)

2. ამ პირის პირადი ბარგის საბაჟო შემოწმება ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 19. კულტურული ფასეულობის საზღვარგარეთიდან საქართველოში შემოგანის წესი

საქართველოს საბაჟო კოდექსით დადგენილი წესით საზღვარგარეთიდან საქართველოში შემოგანილი კულტურული ფასეულობა ექვემდებარება აუცილებელ საბაჟო კონტროლს, გარდება სპეციალურ რეგისტრაციაში და ამის შესახებ ერთი კვირის ვალაში ეცნობება საქართველოს კულტურის სამინისტროს.

მუხლი 20. კულტურული ფასეულობის გრანზიტი

კულტურული ფასეულობის საქართველოს ტერიტორიაზე გრანზიტის ღროს საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტროს შესაბამის ორგანოებს წარედგინება საქართველოს საბაჟო კანონმდებლობითა და საქართველოს საერთაშორისო ვალდებულებებით განსაზღვრული საბუთები, რომელთა საფუძველზედაც დგინდება ამ კულტურული ფასეულობის საქართველოს ტერიტორიაზე გრანზიტის მიზნით შემოგანა.

მუხლი 21. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანა საფოსტო გზაწინისა და ამანათის სახით

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანა საფოსტო გზაწინისა და ამანათის სახით ხორციელდება ამ სფეროში საქართველოს კანონმდებლობითა და ამ კანონით დადგენილი წესებისა და პირობების გათვალისწინებით. (07.05.2003 N2137)

თავი V

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღროებით გაგანისა და საქართველოში შემოგანის რეგულირება (07.05.2003 N2137)

მუხლი 22. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღროებით გაგანა

1. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღროებით გაგანას სამუშაო, საარქივო, საბიბლიოთეკო დაწესებულებები, ფიზიკური და იურიდიული პირები ახორციელებენ შემდეგი მიზნებისათვის:

- ა) გამოფენის ორგანიზება;
- ბ) სარესტავრაციო და სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების ჩატარება;
- გ) საკონცერტო, თეატრალური ან სხვა სახის სამსახიობო საქმიანობა;
- დ) სხვა შემთხვევაში, როდესაც ეს არ ეწინააღმდეგება ამ კანონსა და საქართველოს კანონმდებლობას.

2. საქართველოდან ღროებით გაგანას ექვემდებარება აგრეთვე ის კულტურული ფასეულობები ან მათი კოლექციები, რომლებიც გათვალისწინებულია ამ კანონის მე-5 მუხლით. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 23. განცხადება კულტურის მემორაჟ ძეგლს ან ძეგლის

ნიშნის მქონე ობიექტს მიკუთვნებული კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღროებით გაგანაზე ნებართვის მისაღებად

საქართველოს სახელმწიფო სამუზეუმო ფონდი, არქივი, ბიბლიოთეკა, კულტურული ფასეულობის საცავი სხვა სახელმწიფო დაწესებულება, აგრეთვე სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები და სხვა პირები კულტურის მოძრავ ძეგლს ან ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტს მიკუთვნებული კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღროებით გაგანაზე ნებართვის მისაღებად განცხადებით მიმართავენ საქართველოს კულტურის სამინისტროს. განცხადებას უნდა ერთვოდეს:

ა) მიმღებ მხარესთან დადებული ხელშეკრულება კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღროებით გაგანის მიზნებისა და პირობების შესახებ;

ბ) ლოკუმენტაცია, რომელიც ადასტურებს მიმღები მხარის მიერ სადამღვევო რისკის ყველა შემთხვევის უზრუნველყოფას, კომერციული დაზღვევა ან ლოკუმენტაცია, რომელიც ადასტურებს მიმღები მხარის მიერ ყველა სხვა რისკის ფინანსურ უზრუნველყოფას სახელმწიფო გარანტიით;

გ) მიმღები მხარისა და სახელმწიფოს ლოკუმენტურად დამოწმებული გარანტიები საქართველოდან ღროებით გაგანილი კულტურული ფასეულობის დაცვისა და საქართველოში დაბრუნების შესახებ;

დ) ცნობა იმის შესახებ, არის თუ არა საქართველოდან ღროებით გასაგანი კულტურული ფასეულობა შეგანილი საქართველოს კულტურულ ფასეულობათა დაცვით სახელმწიფო სიასა და რეესტრში.

მუხლი 24. უარი კულტურის მოძრავ ძეგლს ან ძეგლის ნიშნის

მქონე ობიექტს მიკუთვნებული კულტურული ფასეულობის

საქართველოდან ღროებით გაგანაზე ნებართვის მისაღებ განცხადებაზე

განმცხადებელს კულტურის მოძრავ ძეგლს ან ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტს მიკუთვნებული კულტურული ფასეულობის საქართველოდან ღროებით გაგანაზე ნებართვის მისაღებ განცხადებაზე უარი შეიძლება ეთქვას, თუ:

ა) არ შეუძლია ამ კანონით დადგენილი წესით წარადგინოს კულტურული ფასეულობის საქართველოში შემოგანის (დაბრუნების) გარანტიები;

ბ) გასაგანად განცხადებული კულტურული ფასეულობის მდგომარეობა არ იძლევა შენახვის პირობების შეცვლის შესაძლებლობას, ან თუ ასეთი შეცვლა გამოიწვევს მისი ხარისხობრივი მდგომარეობის გაუარესებას ნებისმიერი სახით;

გ) გაურკვეველია გასაგანად განცხადებული კულტურული ფასეულობის მესაკუთრე ან თუ იგი წარმოდგენს მასზე საკუთრების უფლების მოპოვებაზე დავის საგანს;

დ) გასაგანი ქვეყანაში უახლოეს წარსულში მოხდა, ხდება ან მოსალოდნელია სტიქიური უბედურება ან შეიარაღებული კონფლიქტი, ან არსებობს სხვა გარემოება, რომელიც საეჭვოს ხდის ღროებით გასაგანი კულტურული ფასეულობის დაცვას;

ე) საქართველოს არ გააჩნია დიპლომატიური ურთიერთობა იმ ქვეყანასთან, სადაც აპირებენ კულტურული ფასეულობის გაგანას.

მუხლი 25. საქართველოდან ღროებით გაგანილი კულტურული

ფასეულობის ექსპერტიზა მისი საქართველოში

დაბრუნების შემდეგ

კულტურული ფასეულობა საქართველოდან ღროებით გაგანის შემდეგ საქართველოში დაბრუნებისას ექვემდებარება აუცილებელ სახელმწიფო ექსპერტიზას, რომელიც ტარდება ამ კანონის მე-15-17 მუხლების მოთხოვნათა დაცვით.

მუხლი 26. საქართველოდან ღროებით გასაგანი კულტურული

ფასეულობის დიპლომატიური არხით დაცვა

საქართველოდან ღროებით გაგანილი კულტურული ფასეულობას მისი განთავსების ქვეყანაში დიპლომატიური არხით იცავს საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენელი საზღვარგარეთ. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 27. კულტურული ფასეულობის საზღვარგარეთიდან

საქართველოში დროებით შემოგანის წესი

1. საზღვარგარეთიდან დროებით შემოგანილი კულტურული ფასეულობა საქართველოში ექვემდებარება აუცილებელ საბაჟო რეგისტრაციას საქართველოს კულტურის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით.

2. აღნიშნული ფასეულობის დაცვის სახელმწიფო გარანტია ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში ხორციელდება საქართველოს მიერ ნაკისრი საერთაშორისო ვალდებულებების შესაბამისად.

3. საქართველოში საზღვარგარეთიდან დროებით შემოგანილი კულტურული ფასეულობის მიმართ რისკის ყველა შემთხვევაში ფინანსური უზრუნველყოფის სახელმწიფო გარანტიის საერთო წესს ადგენს საქართველოს პრეზიდენტი.

თავი VI

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანასა და დროებით გაგანაზე ნებართვის გაცემა (07.05.2003 N2137)

მუხლი 28. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანასა და დროებით გაგანაზე ნებართვის გაცემა

1. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანასა და დროებით გაგანაზე ნებართვას გაცემს საქართველოს კულტურის სამინისტრო.

2. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანასა და დროებით გაგანაზე ნებართვა წარმოადგენს ამ ფასეულობის საქართველოს საბაჟო და სახელმწიფო საზღვარზე გადაგანის საფუძველს.

3. საქართველოში დადგენილია კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და დროებით გაგანის ნებართვის ერთიანი ფორმა, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს კულტურის სამინისტრო.

4. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანისა და დროებით გაგანის შესახებ ნებართვის გაცემის, მოქმედების შეჩერების, განახლების, გაუქმების, მასზე უარის თქმისა და მასში ცვლილებების შეტანის წესი განისაზღვრება „სამეწარმეო საქმიანობის ლიცენზიისა და ნებართვის გაცემის საფუძველების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად.

5. ნებართვა ერთჯერადია და მისი მოქმედების ვადაა 3 თვე.

მუხლი 29. იმ კულტურული ფასეულობის საქართველოდან დროებით გაგანაზე ნებართვის გაცემა, რომელიც შეტანილია კულტურული ფასეულობის დაცვით სახელმწიფო სიასა და რეესტრში

1. საქართველოს კულტურის სამინისტრო ნებართვას გაცემს აგრეთვე იმ კულტურული ფასეულობის საქართველოდან დროებით გაგანაზე, რომელიც მუდმივად ინახება სახელმწიფო და მუნიციპალურ მუზეუმში, არქივში, ბიბლიოთეკაში, კულტურული ფასეულობის საცავ სხვა სახელმწიფო დაწესებულებაში.

2. განცხადებას კულტურული ფასეულობის საქართველოდან დროებით გაგანაზე ნებართვის მისაღებად წარადგენს ამ ფასეულობის მესაკუთრე ან მისი უფლებამოსილი წარმომადგენელი.

3. მიღებული გადაწყვეტილება ნებართვის გაცემის ან მასზე უარის თქმის შესახებ განმცხადებელს უნდა ეცნობოს განცხადების მიღების დღიდან არა უგვიანეს 1 თვისა.

4. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლო წესით.

მუხლი 30. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან დროებით გაგანის შესახებ ხელშეკრულების ურღვეობა

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან დროებით გაგანის პირობებისა და მიზნების შესახებ მის მიმღებ მხარესთან დადებული ხელშეკრულება დროებით გაგანაზე ნებართვის გაცემის შემდეგ არ ექვემდებარება შეცვლას.

მუხლი 31. კულტურული ფასეულობა, რომელიც შეიცავს ძვირფას ლითონებსა და ქვებს

იმ კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანაზე ნებართვის გაცემა, რომელიც შეიცავს ძვირფას ლითონებსა და ქვებს, ხორციელდება ამ კანონისა და სხვა საკანონმდებლო აქტების საფუძველზე.

მუხლი 32. იარაღის სახეობა, რომელიც წარმოადგენს კულტურულ ფასეულობას
ნებართვა ნებისმიერი კატეგორიის იმ იარაღის საქართველოდან გატანაზე, რომელსაც აქვს ისტორიული, სამეცნიერო, მხატვრული ან სხვა კულტურული ღირებულება, გაიცემა ამ კანონისა და სხვა საკანონმდებლო აქტების საფუძველზე. (07.05.2003 N2137)

თავი VII

კულტურული ფასეულობის საკუთრების უფლების უკანონო გადაცემის თავიდან აცილება

მუხლი 33. ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა საკუთრების უფლება გასატანად განცხადებულ კულტურულ ფასეულობაზე

1. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გატანა შეიძლება განხორციელდეს კანონიერი მესაკუთრის ან მისი უფლებამოსილი წარმომადგენლის მიერ, ამ კანონით დადგენილი წესით. (07.05.2003 N2137)

2. კულტურული ფასეულობის გატანისას იურიდიული პირი ვალდებულია ღოკუმენტურად დაასაბუთოს საკუთრების უფლება გასატან ნივთზე.

3. საზღვარგარეთ მუდმივ საცხოვრებლად გამსვლელი ფიზიკური პირი ვალდებულია წარადგინოს საკუთრების უფლების დამამტკიცებელი საბუთები კულტურულ ფასეულობაზე, თუ განცხადებულია, რომ იგი საოჯახო რელიქვიისა და მემორიალური ფასეულობის სახით ინახება მის ოჯახში და არა სახელმწიფო მუზეუმში, არქივში ან კულტურული ფასეულობის საცავ სხვა სახელმწიფო დაწესებულებაში.

4. ამ მუხლის მოთხოვნა არ ვრცელდება საქართველოდან ღროებით გასატან კულტურულ ფასეულობაზე. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 34. სახელმწიფოს უპირატესი შესყიდვის უფლება საქართველოდან გასატანად განცხადებულ კულტურულ ფასეულობაზე (07.05.2003 N2137)

1. სახელმწიფო საექსპერტო დასკვნის საფუძველზე საქართველოს მუზეუმების, არქივებისა და ბიბლიოთეკების ფონდების შევსებისათვის საქართველოს კულტურის სამინისტროს უფლება აქვს მიიღოს გადაწყვეტილება იმ კულტურული ფასეულობის შესყიდვაზე, რომელიც საქართველოს ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა ან უცხო სახელმწიფოს მოქალაქეთა ან მოქალაქეობის არმქონე პირთა მიერ განცხადებულია საქართველოდან გასატანად.

2. საზღვარგარეთ მუდმივ საცხოვრებლად გამსვლელი ფიზიკური პირის მიერ კულტურული ფასეულობის გატანის შესახებ განცხადებისას და მისი აუცილებელი თანხმობის არსებობისას ფასეულობის შესყიდვისათვის საჭირო თანხას ანაზღაურებს სახელმწიფო მესაკუთრის საზღვარგარეთ გასვლამდე, ხელშეკრულების საფუძველზე.

3. ავტორის მიერ კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გატანისას ამ ფასეულობის მიმართ არ გამოიყენება სახელმწიფოს უპირატესი შესყიდვის უფლება. (07.05.2003 N2137)

4. კულტურული ფასეულობის შესყიდვაზე სახელმწიფოს უპირატესი უფლების განხორციელებასთან დაკავშირებული დავა განიხილება სასამართლო წესით.

მუხლი 35. საბაჟო ან/და სამართალდამცავი ორგანოების მიერ კულტურული ფასეულობის დაკავება

1. კულტურული ფასეულობა, რომლის მესაკუთრეც ვერ დადგინდა და რომელიც ღროებით დაკავებულია საქართველოს საბაჟო ორგანოების, შინაგან საქმეთა ან სხვა სახელმწიფო ორგანოების მიერ, კულტურული ფასეულობის მესაკუთრის დადგენამდე შესანახად გადაეცემა საქართველოს კულტურის სამინისტროს.

2. საქართველოს კულტურის სამინისტრო ახორციელებს ამ კულტურული ფასეულობის დაცვას, მის სახელმწიფო ექსპერტიზას და მასზე საკუთრების უფლების დადგენის მიზნით ავრცელებს ოფიციალურ ინფორმაციას.

3. სასამართლოს მიერ აღნიშნული კულტურული ფასეულობის მესაკუთრის დადგენისას ეს უკანასკნელი გადაეცემა მესაკუთრეს ან მის კანონიერ წარმომადგენელს, თუ დადგინდა, რომ

კულტურული ფასეულობა საბაჟო წესების დარღვევის საგანი გახდა მათი სურვილისგან დამოუკიდებლად.

4. აღნიშნული კულტურული ფასეულობის დაცვის, შენახვისა და ექსპერტიზასთან დაკავშირებულ ხარჯებს გაიღებს მესაკუთრე, თუ სასამართლო სხვა რამეს არ დაადგენს.

5. დაკავებულ კულტურულ ფასეულობას, რომლის მესაკუთრეც ვერ დადგინდა, საქართველოს კულტურის სამინისტრო საკუთრების უფლებით გადასცემს სახელმწიფო მუზეუმს, ბიბლიოთეკასა და არქივის ფონდს.

6. კულტურული ფასეულობა, რომელიც არ გადაეცემა საკუთრების უფლებით მუდმივი შენახვისა და დაცვისათვის სახელმწიფო ან მუნიციპალურ მუზეუმს, არქივს, ბიბლიოთეკას ან კულტურული ფასეულობის დაცვის სხვა სახელმწიფო დაწესებულებას, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ექვემდებარება რეალიზაციას და თანხა შეიგანება სახელმწიფო ბიუჯეტში.

მუხლი 36. კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გატანა ავტორის ან მისი მემკვიდრის მიერ (07.05.2003 N2137)

კულტურული ფასეულობის ავტორს (ან მის მემკვიდრეს ავტორის გარდაცვალებიდან 70 წლის განმავლობაში), იმის მიუხედავად, იგი საქართველოს საზღვრებს გარეთ ღრობით გადის თუ მუდმივ საცხოვრებლად, უფლება აქვს გაიგანოს მის (მამკვიდრებლის) მიერ შექმნილი კულტურული ფასეულობა, მიუხედავად ამ კანონის მე-5 მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა.

მუხლი 37. კულტურული ფასეულობის საცავის მიერ უცხო სახელმწიფოდან

დატაცებული ან უკანონოდ შეძენილი კულტურული ფასეულობის შეძენის თავიდან აცილება

სახელმწიფო ან საკუთრების სხვა ფორმით არსებული მუზეუმი, ბიბლიოთეკა, არქივი ან კულტურული ფასეულობის საცავი სხვა სახელმწიფო დაწესებულება ვალდებულია უცხო სახელმწიფოდან დატაცებული ან უკანონოდ ნაყიდი კულტურული ფასეულობის შეძენის თავიდან აცილების მიზნით დააადგინოს ამ კულტურული ფასეულობის კანონიერი მესაკუთრე ან მფლობელი.

თავი VIII

გადასახადები და მოსაკრებლები

მუხლი 38. საბაჟო-საგადასახადო პირობები კულტურული

ფასეულობის საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილების დროს

ამ კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად გაფორმებული კულტურული ფასეულობის საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილებისას გადაიხდება საბაჟო გადასახადები და მოსაკრებლები კულტურული ფასეულობის გაფორმების საბაჟო რეჟიმის შესაბამისად დადგენილი წესით.

თავი IX

პასუხისმგებლობა ამ კანონის დარღვევისათვის

მუხლი 39. პასუხისმგებლობა ამ კანონის დარღვევისათვის

კულტურული ფასეულობის საზღვარგარეთ უკანონო გადაადგილება და საქართველოდან ღრობით გატანილი კულტურული ფასეულობის ხელშეკრულებით დადგენილ ვალში დაუბრუნებლობა, რაც კულტურული ფასეულობის საქართველოდან უკანონო გატანად ითვლება, იწვევს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ პასუხისმგებლობას. (07.05.2003 N2137)

თავი X

საერთაშორისო თანამშრომლობა და საერთაშორისო ხელშეკრულებები

მუხლი 40. საერთაშორისო თანამშრომლობა კულტურული ფასეულობის

საქართველოდან უკანონო გაგანისა და საქართველოში უკანონო

შემოგანის და მასზე საკუთრების უფლების უკანონო გადაცემის თავიდან აცილების მიზნით

კულტურული ფასეულობის საქართველოდან უკანონო გაგანის ან საქართველოში უკანონო შემოგანის, მასზე საკუთრების უფლების უკანონო გადაცემის თავიდან აცილების მიზნით, საქართველოს კულტურის სამინისტრო თანამშრომლობს უცხო სახელმწიფოების ანალოგიურ სამსახურებთან, სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებთან. (07.05.2003 N2137)

მუხლი 41. საერთაშორისო ხელშეკრულებები საქართველოდან

უკანონოდ გაგანილი საქართველოში უკანონოდ შემოგანილი

კულტურული ფასეულობის დაბრუნების შესახებ (07.05.2003 N2137)

1. საქართველო მონაწილეობს საერთაშორისო ხელშეკრულებებში საქართველოდან უკანონოდ გაგანილი კულტურული ფასეულობის დაბრუნების შესახებ. (07.05.2003 N2137)

2. ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში, როცა ეს შესაძლებელია, საქართველო ვალდებულია შესთავაზოს უცხო სახელმწიფოს იმ კულტურული ფასეულობის უკან დაბრუნება, რომელიც უკანონოდაა შემოგანილი მის ტერიტორიაზე.

მუხლი 42. კულტურული ფასეულობის გადაადგილება და

მასზე საკუთრების უფლების გადაცემის საკითხის საერთაშორისო რეგულირება

კულტურული ფასეულობის გადაადგილებისა და მასზე საკუთრების უფლების გადაცემის საერთაშორისო რეგულირების მიზნით სახელმწიფო ვალდებულია:

ა) აღკვეთოს თავის ტერიტორიაზე არსებული მუზეუმის, არქივის, ბიბლიოთეკისა და სხვა ანალოგიური დაწესებულების მიერ უცხო სახელმწიფოში შექმნილი იმ კულტურული ფასეულობის შეძენა, რომელიც უკანონოდაა შემოგანილი ან შეძენილი;

ბ) მიიღოს აუცილებელი ზომები უცხო სახელმწიფოს მოთხოვნით ყოველი ისეთი კულტურული ფასეულობის მისაგნებად და დასაბრუნებლად, რომელიც შემოგანილია საქართველოს ტერიტორიაზე, იმ აუცილებელი პირობით, რომ კეთილსინდისიერი მყიდველისათვის კომპენსაციის სრული ანაზღაურების გარანტი არის უცხო სახელმწიფო, თუ ასეთი კომპენსაციის გადახდა არ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო ვალდებულებებს ან საქართველოს კანონმდებლობას.

თავი XI

გარდამავალი ღებულებანი

მუხლი 43. ამ კანონთან დაკავშირებით მისაღები ნორმატიული აქტები

1. ეთხოვოს საქართველოს პრეზიდენტს გამოსცეს ბრძანებულება საქართველოში ღრობით შემოგანილი კულტურული ფასეულობის დაცვისა და მის მიმართ რისკის ფინანსური უზრუნველყოფის სახელმწიფო გარანტიების შესახებ.

2. საქართველოს კულტურის სამინისტრომ გამოსცეს:

ა) ღებულება კულტურული ფასეულობის სახელმწიფო ექსპერტიზის ჩატარებისა და მასზე გაწეული მომსახურების ანაზღაურების წესის შესახებ;

ბ) ღებულება კულტურული ფასეულობის საქართველოდან გაგანის ან ღრობით გაგანის ნებართვის ფორმის, მისი გაცემისა და მასზე გაწეული მომსახურების ანაზღაურების წესის შესახებ. (07.05.2003 N2137)

3. საქართველოს კულტურის სამინისტრომ და საქართველოს საგადასახადო შემოსავლების სამინისტრომ გამოსცენ ინსტრუქცია კულტურული ფასეულობის საქართველოს საბაჟო საზღვარზე გადაადგილების წესის შესახებ.

თავი XII

დასკვნითი ღებულება

მუხლი 44. კანონის ამოქმედება

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი
თბილისი, 2001 წლის 22 ივნისი. N 985 - III

ელეონორ შვედინაძე